

21. InterSystems Caché. Відомості з офіційного сайту InterSystem Corp. Россия (<http://www.intersystems.ru/index.html>) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.intersystems.ru/cache/index.html>.

22. Rational Rose family // Відомості з офіційного сайту компанії IBM (<http://www.ibm.com/us/en/>) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www-03.ibm.com/software/products/us/en/ratirosefami/>.

GANNA POGROMS'KA

Mykolayiv

THE KEY ASPECTS OF MODERN DESIGN METHODOLOGY OF DATABASES

The article covers the basic theoretical and practical issues that arise during the course «Methodology of designing modern databases». A comparative analysis of approaches to the design of relational and object-oriented database and demonstrated ineffectiveness monodirected database management systems (DBMS) to build databases that are part of modern information systems.

Keywords: database, database management systems, the information system, the stages of design, the relational DBMS, the object-oriented DBMS, the post-relational DBMS, monodirected DBMS.

А. С. ПОГРОМСКАЯ

г. Николаев

КЛЮЧЕВЫЕ АСПЕКТЫ МЕТОДОЛОГИИ ПРОЕКТИРОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ БАЗ ДАННЫХ

В статье раскрыты базовые теоретические вопросы, возникающие во время преподавания курса «Методология проектирования современных баз данных». Выполнен сравнительный анализ в подходах к проектированию реляционных и объектно-ориентированных БД и продемонстрирована неэффективность мононаправленных систем управления базами данных (СУБД) для построения БД, входящих в состав современных информационных систем.

Ключевые слова: базы данных (БД), система управления базами данных (СУБД), информационная система (ИС), этапы проектирования, реляционные СУБД, объектно-ориентированные СУБД, построительные СУБД, мононаправленные СУБД.

Стаття надійшла до редколегії 18. 03. 14

УДК 378.147

Н. О. ПРАСОЛ

м. Николаїв

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ГРАФІК НАВЧАННЯ ЯК УМОВА ПЛАНУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ РОЗВИТКУ

У статті аналізується індивідуальний графік навчання як одна з умов індивідуалізації професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах кредитно-трансферної системи навчального процесу.

Ключові слова: індивідуальний графік, індивідуалізація професійної підготовки, кредитно-трансферна система навчання, майбутній учитель початкових класів.

Постановка проблеми. Головним завданням вищої педагогічної школи на сьогоднішньому етапі модернізації вищої освіти України є забезпечення якості підготовки спеціалістів на рівні міжнародних стандартів. Розв'язання цього завдання можливе при створенні сприятливих умов для реалізації майбутніми учителями свого інтелектуального потенціалу на основі впровадження у процес професійної підготовки інноваційних педагогічних технологій, в першу чергу технології індивідуалізації, суттєвого підвищення ефективності навчального

процесу, безперервної активності і викладача, і студента [1, с. 217].

У контексті глобалізаційних змін актуальною постає проблема професійно-педагогічної підготовки вчителя початкових класів в умовах кредитно-трансферної системи навчання з урахуванням індивідуалізації, яка передбачає подальше розроблення та використання особистісно-орієнтованих технологій навчання, створення індивідуальних програм розвитку особистості майбутнього вчителя. Саме така система сприяє розвитку

індивідуальності майбутнього вчителя, підвищенню якості його професійно-педагогічної підготовки.

Аналіз досліджень за проблемою. Питання професійної підготовки майбутніх педагогів у своїх працях розглядають М. Євтух, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало, О. Савченко. Проблему організації та удосконалення навчального процесу у вищій школі досліджували О. Глузман, С. Гончаренко, Н. Кічук. Індивідуалізацію професійної підготовки майбутнього вчителя як одну з основ сучасної парадигми освіти досліджували О. Пехота, О. Отич [2, с. 19].

Метою статті є розгляд і аналіз індивідуального графіка навчання майбутніх учителів початкових класів як однієї з умов індивідуалізації їх професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення досліджуваності проблеми індивідуалізації професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів свідчить про недостатню розробленість проблеми відповідно до вимог сучасності.

Аналіз стану професійної підготовки майбутніх учителів, проведений нами на основі вивчення положень про кредитно-трансферну систему організації навчального процесу, сучасних навчальних планів, індивідуальних навчальних планів, навчальних та робочих програм з дисциплін показав, що зберігається загальна тенденція використання традиційного змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. За таких умов виникає гостра потреба в розробці і використанні нових методів, форм, засобів індивідуалізації професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів, які б забезпечували формування у студентів особистісних якостей, знань та вмінь для майбутньої професійної діяльності.

Однією із таких форм є індивідуальний графік навчання. Для знайомства з нею зі студентами проводилося заняття, на якому розглядалися питання:

1. Індивідуальний графік навчання як одна із форм технології індивідуалізації в умовах ECTS.

2. З досвіду застосування індивідуального графіка навчання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів у Європейському освітньому просторі.

3. Розширення сфери використання індивідуального графіка навчання на сучасному етапі в системі професійної підготовки.

Студенти поглиблювали свої знання про організаційно-педагогічні умови навчання, індивідуальний графік навчання як одну з форм індивідуалізації професійної підготовки. На основі аналізу державних документів, довідкової, методичної літератури вони вчилися формувати індивідуальний графік навчання.

На цьому етапі значна увага приділялася суб'єкт-суб'єктній взаємодії учасників процесу професійної підготовки. В умовах ECTS для забезпечення відповідного рівня готовності майбутніх учителів до самоосвітньої діяльності важливою є допомога і підтримка майбутнього вчителя, який навчається за індивідуальним графіком, з боку викладача, тобто його фасилітаторська позиція. Для організації дієвої допомоги майбутньому вчителю початкових класів у навчанні за індивідуальним графіком визначався за поданням голови навчально-методичної комісії інституту викладача-фасилітатор, діяльність якого регламентувалася розробленим „Положенням про викладача-фасилітатора».

Його завданнями було:

- надання методичної допомоги майбутньому вчителю початкових класів у складанні індивідуального графіка навчання;
- координації роботи викладачів та студентів для забезпечення умов виконання індивідуального графіка;
- контроль за виконанням індивідуального графіка навчання.

Викладачами-фасилітаторами призначалися педагогічні працівники, які мали значний досвід роботи. Їхні кандидатури розглядалися на засіданнях кафедр, навчально-методичної комісії та затверджувалися відповідним розпорядженням директора інституту.

Термін дії індивідуального графіка обмежувався одним семестром. Складання індивідуального графіка навчання майбутніх учителів початкових класів проходило в кілька етапів:

- написання заяви на дозвіл навчатися за індивідуальним графіком з вказівкою причини;
- рішення засідання кафедри про дозвіл навчання за індивідуальним графіком;
- рішення навчально-методичної комісії щодо доцільності навчання даного студента за індивідуальним графіком;
- подання на викладача-фасилітатора, який буде здійснювати допомогу у складанні ін-

дивідуального графіка навчання та контролювати хід його виконання;

- розпорядження по інституту про надання дозволу студентам навчатися за індивідуальним графіком та закріплення за ними викладача-фасилітатора.

Практика показала, що на індивідуальний графік навчання частіше за все переходять студенти старших курсів. Закріплення за ними викладача-фасилітатора дозволило організувати ефективну допомогу та дієвий контроль за виконанням ними індивідуального графіка навчання.

Збагачення змісту професійної підготовки знаннями про індивідуальний графік навчання відіграло значну роль у формуванні мотиваційного та змістового компонентів готовності майбутнього вчителя початкових класів до самоосвітньої діяльності.

Ми встановили наступні переваги професійної підготовки за індивідуальним графіком навчання:

- формувалася мотивація самоосвітньої діяльності;
- здійснювалося раціональне і творче використання аудиторного часу;
- активізувалася самоосвітня діяльність майбутніх учителів.

Індивідуалізація професійної підготовки студентів, зумовили звернення до визначення студентами рівня своєї готовності до самоосвітньої діяльності. Для цього майбутнім учителям пропонувалися наступні блоки питань:

- визначення мотивів, цілей, інтересів, потреб самоосвітньої діяльності;
- визначення особистісних можливостей для реалізації поставлених цілей;
- моделювання самоосвітньої діяльності, що дозволяє планувати, здійснювати цілі професійної підготовки, коригувати і оцінювати досягнені результати.

Аналіз відповідей дозволив визначити рівень особистісної та професійної спрямовано-

сті студентів, результати якого відображені в представленій нижче таблиці (Табл. 1).

Як видно з таблиці 1, результати, одержані експериментальних у контрольних групах, майже однакові. Разом з тим наголошується, що практично у 70% мабутьних учителів початкових класів сформований інтерес до професії вчителя. В той же час, лише кожен четвертий студент підтвердив потребу у самоосвітній діяльності в процесі професійної підготовки і відзначив, що у нього для цього є необхідні здібності. Третина майбутніх учителів відзначила наявність у них знань, умінь планувати, організовувати самоосвітню діяльність та індивідуальну траєкторію професійного розвитку. Усвідомлення ними своїх мотивів, цілей, розуміння власних потреб стало основою розвитку готовності до самоосвітньої діяльності.

Нами визначалась їх результативність, рівень готовності до самоосвітньої діяльності, динаміка розвитку рівнів готовності. Рубіжним контролем на даному етапі був залік у формі колоквиуму з теоретичних та практичних питань індивідуалізації професійної підготовки в умовах ECTS. Результати визначення коефіцієнту готовності до самоосвітньої діяльності у майбутніх учителів початкових класів експериментальних груп доводять, що вивчення ними системи понять технології індивідуалізації, знайомство зі складовими організації процесу професійної підготовки відповідно до вимог Болонської декларації, моделлю їх впровадження значно покращили рівень сформованості готовності майбутніх учителів початкових класів до самоосвітньої діяльності.

На даному етапі проводилася робота щодо формування інтересу майбутніх учителів початкових класів до різних методів і форм ін-

Таблиця 1

Результати особистісної та професійної спрямованості студентів

Характеристика спрямованості особи	ЕГ(%)	КГ(%)
Бажання здобути вищу освіту	97	99
Необхідність придбати спеціальність	71	74
Інтерес до професії вчителя	70	69
Наявність мотивів, направлених на самоосвітню діяльність	26	28
Потреба реалізувати себе у професійній діяльності	33	31
Можливість і умови реалізувати себе в різних видах самоосвітньої діяльності	41	44
Наявність необхідних здібностей для самоосвітньої діяльності	32	34
Наявність знань, умінь планувати самоосвітню діяльність, індивідуальну траєкторію професійного розвитку	27	28

дивідуалізації професійної підготовки. З цією метою нами була розроблена та запропонована студентам відповідна проблематика науково-педагогічних робіт, які об'єднувалися в наступні напрямки: особливості індивідуалізації навчального процесу на сучасному етапі; форми і методи індивідуалізації в умовах кредитно-трансферної системи навчання.

Для студентів контрольних та експериментальних груп були проведені індивідуальні заняття інструктивного характеру щодо вибору напрямів дослідження, методології і методик науково-дослідницької діяльності з певної проблеми. Основна тематика досліджень майбутніх учителів експериментальних груп була такою:

- технологія індивідуалізації в сучасній системі професійної підготовки;
- форми і методи індивідуалізації навчання;
- особистісно-орієнтований характер сучасних методів навчання.

N. O. PRASOL
Mykolaiv

INDIVIDUAL TRAINING SCHEDULE AS A CONDITION OF PLANNING AN INDIVIDUAL TRAJECTORY OF DEVELOPMENT

The article analyzes the individual training schedule as one of the conditions of individualization of professional training of future primary school teachers under credit transfer training system.

Keywords: individual schedule, individualization of professional training, credit-transfer system of education, future primary school teacher.

Н. А. ПРАСОЛ
г. Николаев

ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ГРАФИК ОБУЧЕНИЯ КАК УСЛОВИЕ ПЛАНИРОВАНИЯ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ ТРАЕКТОРИИ РАЗВИТИЯ

В статье анализируется индивидуальный график обучения как одно из условий индивидуализации профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов в условиях кредитно-трансферной системы обучения.

Ключевые слова: индивидуальный график, индивидуализация профессиональной подготовки, кредитно-трансферная система обучения, будущий учитель начальных классов.

Показниками стало поступове підвищення рівня готовності до самосвітної діяльності у студентів експериментальних груп, освоєння ними змісту і складу дій з індивідуалізації професійної підготовки.

Висновки та перспективи дослідження. Індивідуальний графік навчання як одна з умов індивідуалізації професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів сприяє впровадження гнучкої системи професійної підготовки в умовах кредитно-трансферної системи навчання.

Список використаних джерел

1. Професійна педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку : Монографія / Авт. кол. О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова, С. С. Вітвицька, Н. Г. Сидорчук, О. М. Спирін, Н. В. Якса ; за заг. ред. О. А. Дубасенюк. — Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. — С. 217.
2. Пехота О. М. Індивідуальність вчителя: теорія і практика : навчальний посібник / О. М. Пехота. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Миколаїв : Іліон, 2011. — 271 с.

Стаття надійшла до редколегії 21.03.14